

Commonwealth of Massachusetts
Departmentu di Asidenti Industrial
600 Washington Street, 7th Floor
Boston, MA 02111

***MANUAL DI SISTEMA DI
KONPENSASON DI
TRABADJADOR DI
MASSACHUSETTS
FETU PA PATRON***

KUZÉ KI E WORKERS' COMPENSATION (Konpensason di Trabadjador)?

Sistema di *Workers' Compensation* di Massachusetts ta izisti pa garanti ki trabadjadoris sta protejedu pa seguru si es da pankada na trabadju o panha un duensa pamodi ses trabadju.

Pa es sistema, patrons ten obrigason pa lei di stadu, Massachusetts General Laws c. 152, § 25A pa poi seguru di konpensason di trabadjador (*workers' compensation -WC*) pa tudu enpregadu. Es seguru ta paga pa kualker tratamentu mediku nesesario y razuavel relacionadu ku pankada o duensa y tanbé ta paga konpensason pa salario perdidu dipos di prumerus 5 dia na kalendario pa inkapasidadi total o parsial.

Departmentu di Asidenti Industrial (DIA) e agensia responsavel pa administra lei di konpensason di trabadjador (*workers' compensation law*) na Massachusetts.

Patrons na Massachusetts ten sertus obrigason pa es lei. Es manual ta mostra kuzé ki patrons mesti fazi pa kunpri es lei.

Inkluidu na es manual sta kapitulus sobri:

- Rekizitus di Seguru
- Izenson pa Sertus Administradoris di Konpanhia (*Corporate Officers*)
- Kuzé Ki Ta Kontisi Si Un Patron Ka Tiver Seguru di Konpensason di Trabadjador
- Rekizitus pa da parti di Pankada/Duensa
- Kuzé ki ta fazedu ku Formulario 101 - Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (*Employer's First Report of Injury or Fatality – Form 101*)
- Avizu di Violason di Prumeru Relatorio
- Modi ki ta Apeladu un Avizu di Violason di Prumeru Relatorio
- Prusesu di Da Entrada di Rekursus desdi Pankada o Duensa Relacionadu ku Trabadju ti Adjudikason
- Akordu di Pagamentu di Un Bez (*Lump Sum Settlement*)
- Serbisus di Reabilitason Vokasional
- Midjor Maneras di Reduzi Bus Dispeza di Seguru di Konpensason di Trabadjador
- Lei ki ta Proteji Merikanus ku Inkapasidadi (*Americans with Disabilities Act -ADA*)
- Alguns Pergunta ki Patrons Ta Fazi Xeu

REKIZITUS DI SEGURU

Tudu patron na Massachusetts e obligadu pa ten seguru di konpensason di trabadjador ki ta kubri tudu se enpregadus, inkluzivi patron, na kazu ki es e enpregadu na ses propri konpanhia. Es izigensia ta aplika sen importa kantu ora ki enpregadu trabadja na kualker sumana, tirandu enpregadus domestiku ki ten ki trabadja pelu menus 16 ora pa sumana pa podi ten kubertura di seguru.

Patrons ten obrigason di notifika ses enpregadu di nomi di konpanhia di seguru di konpensason di trabadjador. Un kartaz di AVIZU PA ENPREGADUS debi ser publikadu na un aria di trabadju ki tudu enpregadu ta uza, skritu na ingles e na otus lingua ki mestedu. Es kartaz ta konsigidu si telefonadu pa DIA (ten un na fin des manual), na nos pagina na interneti (*website*) <www.mass.gov/dia>, o konpanhia di seguru. Patron ki ka ten es infurmason publikadu, ta sujeita panha multa di \$100.

Menbrus di un Konpanhia di Responsabilidadi Limitadu (*Limited Liability Company - LLC*), sosios di un Susiadadi di Responsabilidadi Limitadu (*Limited Liability Partnership - LLP*), y sosiadadis o proprietario uniku di un konpanhia noninkorporadu ka ten obrigason di ten seguru di konpensason di trabadjador pa ses kabesa. Ma, na 2002 fazedu un mudansa na lei, ki ta permiti kes sosios o proprietarios unikus opson di kunpra seguru di konpensason di trabadjador pa ses kabesa. Pa konsigi kobertura, menbru o sosio debi kontata un koretor di seguru y fla ki es kre ten un apolise. Favor di fika avizadu ki kobertura opsional ta aplika SÓ kes menbrus, sosios ou proprietarios unikus. Kualker *enpregadu* di tal entidadi, ki ka for menbru o sosio na konpanhia, TEN DI ser kubertu pa seguru di konpensason di trabadjador.

IZENSON PA SERTUS ADMINISTRADORIS DI KONPANHIA

Na 2002, un dekretu ki ta permitiba sertus administradoris di konpanhia di pidi izenson di kubertura di konpensason di trabadjador pasa ta ser lei. Kualker administrador di konpanhia ki for donu di pelu menus 25% di interes na konpanhia podi izerita ses direitu di izenta ses kabesa di stipulason di Lei di Konpensason di Trabadjador. Kel izenson KA TA aplika pa enpregadus di konpanhia ki ka for administradoris; enpregadus ten ki sta senpri kubertu pa un apolise di konpensason di trabadjador en dia. Pa administradoris di konpanhia podi izerita es direitu di izenson, tudu administradoris di konpanhia ki ta kualifika ten di sina un Formulario 153 - Deklarason di Izenson pa Sertus Administradoris o Diretoris di Konpanhia (*Affidavit of Exemption for Certain Corporate Officers or Directors – Form 153*), pa es deklara ses vontadi di izenta ses kabesa, ou nau. Izenson ten di da entrada na *DIA's Office of Investigations* (Eskritorio di Investigason di DIA) na Boston pa aprovason.

KUZÉ KI TA KONTISI SI UN PATRON KA TIVER SEGURU DI KONPENSASON DI TRABADJADOR

DIA Office of Investigations (Eskritorio di Investigason di Dia) ta pasa patrons ki ta opera negosio sen seguru di konpensason di trabadjador un ORDI PA PARA KU TRABADJU e ta da es un multa di \$100 pur dia kontadu di data kes pasa ORDI PA PARA KU TRABADJU ki ta bai ta djurya ti dia ki kubertura di seguru kumesa ta vigora e es paga multa konformi autorizadu pa M.G.L. c. 152, § 25C. Alen di kel, patron podi fika sujeitu a kastigu criminal inklusivi ti un anu di prison y/o multa di ti \$1500 ku kondenason. Patrons sen seguru tanbé sta sujeitu pa ser banidu di kontratus publiku duranti un periodu di tres anu.

REKIZITUS PA DA PARTI DI PANKADA/DUENSA

Un trabadjador asidentadu ta kualifikasi pa benefisios di konpensason tudu sumana kandu ki es ka podi ganha salarario duranti sinku dia, knonpletu o parsial, na kalendario pa rezultadu di pankada o duensa na trabadju. Dias perdidu ka ten ki ser seguidu. Nes altura, patron e obrigadu da entrada di Formulario 101 - Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (*Employer's First Report of Injury or Fatality – Form 101*).

Si un pankada o duensa inkapasita trabadjador duranti sinku dia, konpletu o parsial, na kalendario, enton el ta konsideradu un rekursu "só di saudi (*medical-only*)" y ka mesti da entrada na DIA. Mas, un rekursu só di saudi ten ki da entrada na bu konpanhia de seguru, já ki kualker tratamentu mediku ki resulta de-l ta ser pagu pa konpanhia di seguru.

Formulario 101 - Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (*Employer's First Report of Injury or Fatality - Form 101*) ten di ser mandadu pa DIA, konpanhia de seguru y enpregadu. Es formulario debi ser mandadu pa DIA dentu di seti dia na kalendario (sen konta Dumingu y feriadu

pa lei) kontadu di kintu dia knonpletu o parsial ki empregadu fika inkapasitadu. Só pamodi bu manda es formulario ka ta signifika ki bu ta admiti bu responsabilidadi.

Kualker patron ki ka da entrada di formulario dentu di prazu tres bez, o mas, na un dadu anu debi ser kastigadu pa un multa di \$100 pa kada violason. Si el ka paga multa dentu di 30 dia na kalendario dipos di el resebi fatura di DIA, kel ta debi ser konsideradu un violason separadu. Multa ta bai ta umenta ku kada violason di falta di pagamentu ku agravanti di \$100.

Si un empregadu ka partisipabu imidiatamenti sobri pankada o duensa relasionadu ku trabadju, bu ta ten seti dia na kalendario (sen konta ku Dumingu y feriadu pa lei) kontadu di dia di partisipason di pankada o duensa pa bu da entrada di formulario. Pur izenplu, si un empregadu falta trabadju pa tres sumana y ka notifikabu ki el staba duenti pur kauza di pankada o duensa relasionadu ku trabadju ti dia ki el volta pa trabadju, bu ta tenba seti dia na kalendario (sen konta Dumingu y feriadu pa lei) kontadu di dia di notifikason pa bu da entrada na Formulario 101 - Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (*Employer's First Report of Injury or Fatality - Form 101*).

Favor di toma nota: Na kazu suma fladu mas pa riba, ka bu skesi di marka kuadradu na formulario markadu "**Data di partisipason (DATE REPORTED)**" ku data ki bu foi realmenti partisipadu sobri pankada o duensa. Si bu fazi kel li, bu ta ivita ki bu konpanhia ta ser multadu pa falta di kunprimentu di da entrada di relatorio dentu di prazu izijidu pa lei.

KUZÉ KI TA FAZEDU KU FORMULARIO 101 - PRUMERU RELATORIO DI PANKADA O FATALIDADI (EMPLOYER'S FIRST REPORT OF INJURY OR FATALITY - 101)

Patrons ten opson di prienxi es Formulario 101 - Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (*Employer's First Report of Injury or Fatality - Form 101*) na konputador o manda pa koreio. Si for pa koreio, manda formulario ku sinatura original pa:

Department of Industrial Accidents - Dept. 101
600 Washington Street, 7th Floor
Boston, MA 02111

Departmentu ten maneras di prienxi formularios na konputador, atravez di uzu di entrada (*log-in*) y palavra-pasi (*password*). Nu ta rekumenda prienxi na konputador pa prusesu ser mas rapidu. Vizita nos pagina na interneti (*website*) na <www.mass.gov/dia> pa mas informason inkluzivi asesu di formularios y prienxi pa konputador.

Bu debi fazi tres (3) kopia des formulario: Un (1) kopia **TEN** di bai pa empregadu; un (1) kopia pa bu konpanhia di seguru y guarda un (1) kopia ku bus dokumentu.

Si bu manda un formulario inkopletu o ku erru na el, DIA ta rejeita-l y ta mandabu el pa bu konpleta-l. Kresenta o korigi infurmason na formulario rejeitadu y torna manda-l. Si bu manda un formulario nobu, manda djuntu kopia di kel ki ben pa traz ku data ki es mandabu el pa bu ivita di panha multa.

AVIZU DI VIOLASON DI PRUMERU RELATORIO

Komu patron, e importanti ki bu prienxi Formulario 101 - Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (*Employer's First Report of Injury or Fatality - Form 101*) di manera koretu y dentu di prazu; sinon, bu podi resebi un Avisu di Violason di Prumeru Relatorio (*First Report Violation Notice*) mandadu pa DIA. Ten xeu razon pa bu resebi Avizu di Violason di Prumeru Relatorio, kes li e mas kumun:

1. Prumeru Relatorio da entrada tardi.
2. Pur engano, patron ka manda Formulario 101 - Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (*Employer's First Report of Injury or Fatality - Form 101*) pa DIA y el da entrada so na se agenti o konpanhia di seguru.
3. Patron resebi formulario rejeitadu pa traz mandadu pa departamentu y el ka torna manda formulario ku koreson ki mesteba.
4. Konpanhia di seguru manda departamentu un Formulario 103 - Avizu di Pagamentu di Konpanhia di Seguru (*Insurer's Notification of Payment – Form 103*) o Formulario 104 - Avizu di Rekuza di Konpanhia di Seguru (*Insurer's Notification of Denial - Form 104*), resposta di un relatorio mandadu pa patron ki devia serba pa rekursu só di saudi.
5. DIA fazi un enganu.

MODI KI BU TA APELA UN AVIZU DI VIOLASON DI PRUMERU RELATORIO

Lei ta iziji pa DIA multa kes patron ki ka da entrada di Formulario 101 - Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (*Employer's First Report of Injury or Fatality - Form 101*) dentu di prazu markadu pa lei. **BU TEN KI O PAGA MULTA O APELA DENTU DI 30 DIA.** Favor di manda pagamentu pa:

Department of Industrial Accidents
 P. O. Box 3732
 Boston, MA 02241-3732

Si DIA mandabu un Formulario 60 - Avizu pa Patron di Violason di Relatorio di Pankada (*Employer Injury Report Violation Notice - Form 60*), y bu ta atxa ki bu ka merese-l, toma kes midida li pa bu apela-l:

MIDIDA 1 - APELU

Tudu pergunta/apelus ten di ser mandadu pur iskritu djuntu ku kopia di fatura di violason. Na es karta bu debi deklara di manera brevi razon ki bu ta atxa ki bu ka e responsavel pa es multa. Bu debi faze-l dentu di 30 dia na kalendario, kontadu di data di avizu. Manda djuntu tudu infurmason RELEVANTI.

MIDIDA 2 – RESPOSTA DI DIA

DIA ta fazi un revizon individual administrativu di bu apelu. Ker dizer ki nu ta djobi y/o tira formularios original di nos arkiyu y konfirma bazi pa pasa multa na prumeru lugar. Si nos buska y revizon apoia bu reklamason, nu ta toma midida di koreson pa retira kel violason. Bu ta ser notifikadu pur iskritu di desizon di DIA.

MIDIDA 3 - AUDIENSIA

Si bu ka fika satisfeitu ku rezultadu des revizon administrativu, bu ten direitu di pidi DIA un audiensi formal dentu di 14 dia na kalendario kontadu di data ki bu resebi nos desizon. Bu ta ser notifikadu di data, ora y lugar des audiensi.

Favor di Nota: Si bu ka paga multa o apela bu violason original, bu ta akumula mas violason na bu konta. Regulamentu di departamentu (452 C.M.R. 1.03 (3) (C)) ka ta stipula kualker apelu pa

Formulario 420 – Avizu di Pididu (*Demand Notices – Form 420*). Multa ten di ser pagu dentu di 14 dia na kalendario, kontadu di dia ki bu resebi revizon administrative. Kada violason ta ten só un revizon administrativu.

PRUSESU DI DA ENTRADA DI REKURSUS DESDI PANKADA O DUENSA RELASIONADU KU TRABADJU TI ADJUDIKASON

MIDIDA 1 – PANKADA O DUENSA RELASIONADU KU TRABADJU:

Kandu un empregadu ka podi ganha salario konpletu duranti sinku, o mas, dia konpletu o parcial na kalendario pur kauza di un pankada o duensa na trabadju, patron ten ki da entrada a un Formulario 101 - Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (*Employer's First Report of Injury or Fatality - Form 101*) na DIA y manda un kopia pa se konpanhia di seguru, un kopia pa trabadjador asidentadu y guarda un kopia na se arkivu. Es formulario debi ser mandadu dentu di seti dia na kalendario (sen konta Duminu y feriadu pa lei), kontadu di kintu dia di inkapasidadi total o parcial

MIDIDA 2 - PAGAMENTU O REKUZA DI REKURSU

Logu ki konpanhia di seguru resebi relatorio, es ten 14 dia na kalendario pa paga benefisios pa Formulario 103- Avizu di Pagamentu di Konpanhia di Seguru (*Insurer's Notification of Payment - Form 103*) o manda notifika empregadu y DIA ki es ta rekuza rekursu pa Formulario 104 - Avizu di Rekuza di Konpanhia di Seguru (*Insurer's Notification of Denial - Form 104*). Konpanhia di seguru podi paga un rekursu ti 180 dia dipos di duensa o pankada inisial sen seta responsabilidadi pa rekursu. Duranti kel periudu di 180 dia di "Pagamentu Sen Kulpa Formada (Pay Without Prejudice)" konpanhia di seguru podi suspendi o mudifika pagamentu dipos di el manda avizu seti dia antis pa empregadu y DIA num Formulario 106- Avizu di Suspenson o Mudifikason di Konpensason Duranti Periudu di Pagamentu Sen Kulpa Formada (*Insurer's Notification of Termination or Modification of Weekly Compensation During Payment Without Prejudice Period - Form 106*). Konpanhia di seguru, ku konsentimentu di trabadjador asidentadu y aprovason di DIA, podi alarga kel 180 dia inisial pa mas 180 dia na Formulario 105- Akordu pa Alarga Periudu di 180 Dia di Pagamentu Sen Kulpa Formada (*Agreement to Extend 180 Day Payment Without Prejudice Period - Form 105*). Dipos di pasadu 180 dia inisial, konpanhia di seguru só podi suspendi o reduzi pagamentu pa razon espesifikadu pa regulamentu y Lei di Konpensason di Trabadjador (Workers' Compensation Act). Si konpanhia di seguru rekuza rekursu, o suspendi o reduzi pagamentu dipos di el kumesa ta paga, empregadu podi manda un Formulario 110-Rekursu di Empregadu (*Employee's Claim - Form 110*) pa pidi un Konciliason.

MIDIDA 3 - KONCILIASON

Prumeru formalidadi markadu pa un rekursu kontestadu e un reunion informal xomadu Konciliason ki ta rializa dentu di 12 dia kontadu di data ki DIA resebi Formulario 110 – Rekursu di Trabadjador (*Employee's Claim - Form 110*). Ta madadu un Avizu ku data di Konsiliason pa bu reprezentanti di seguru. Konsiliason e fetu pa tenta xiga a un akordu sobri asuntu disputadu. Si kazu ta involvi § 28, Falta Intensional di Patron (*Wilful Misconduct of Employer*), ta mandadu patron tanbé un notifikason di Konciliation ku data y ora. Patron ten ki konparesi nes formalidadi. Si ka konsiguidu un akordu, rekursu ta ser enkaminhadu pa un Konferensia.

MIDIDA 4 - KONFERENSIA

Konferensia e prumeru formalidadi dianti di un Juiz Administrativu. Konpanhia di seguru y enpregadu ten ki konparesi na Konferensia. Patron ten di konparesi na Konferensia si rekursu ta involvi § 28, Falta Intensional di Patron (*Wilful Misconduct of Employer*). Na Konferensia, enpregadu ta mesti mostra: (A) el sta inkapasitadu; (B) pankada o duensa e relacionadu ku trabadju; y (C) ki kualker konta di mediku disputadu foi pa tratamentu nesesario y razuavel. Dipos di Konferensia, juiz ta da un sentensa di pagamentu o rekuza. Kualker parti podi apela dentu di 14 dia na kalendario. Patron ta resebi un notifikason di data di Konferensia. Si kazu for apeladu, el ta pasa pa fazi di Audiensia.

MIDIDA 5 - AUDIENSIA

Na Audiensia, kel Juiz Administrativu ki presidiba na Knferensia ta konsidra tudu prova. Patron ten ki konparesi na Audiensia si rekursu ta involvi § 28, Falta Intensional di Patron (*Wilful Misconduct of Employer*). Ta aplikadu Regras di Prova di Massachusetts y tistimunha ten di ser juradu. Dipos di revizon tudu informason ta fika disponivel, juiz ta pasa un desizon pur iskritu. Patron ta resebi un notifikason ku data di Audiensia. Si kualker parti na kazu atxa ki juiz fazi erru di lei o excedi se autoridadi ku sentensa, kel parti ten 30 dia na kalendario kontadu di data di desizon pa entra un apelu ku Konselho di Revizon (*Reviewing Board*).

MIDIDA 6 – KONSELHO DI REVIZON (REVIEWING BOARD)

Es konselho ten seis Juiz di Lei Administrativu, y tres ta izamina transkrisons di Audiensia. Es podi pidi kualker parti pa disputa oralmenti o fazi rezumu iskritu. Konselho di Revizon podi reverti o valida desizon di Juiz Administrativu. Desizons podi ser apeladu na Tribunal di Apelu di Massachusetts. Patron podi konparesi na disputa oral o manda un rezumu, si rekursu ta involvi § 28, Falta Intensional di Patron (*Wilful Misconduct of Employer*).

Favor di Nota: Si data di Konferensia o Audiensia for mudadu, DIA ta rekomenda pa bu verifika novu data y ora ku bu reprezentanti di seguru.

AKORDU DI PAGAMENTU UN BEZ (LUMP SUM)

Na xeu kazu, un konpanhia di seguru y un trabadjador asidentadu ta fazi un akordu di pagamentu xomadu un Akordu di Pagamentu Un Bez (*Lump Sum Settlement*). Es pagamentu tudu di un bez podi ser fetu na lugar di xekis di konpensason semanal y sertus benefisios. Pa lei di konpensason di trabadjador, patrons ku un mudansa di experiensia ki podi ser afetadu pa es akordu debi da un autorizason pur iskritu pa akordu entri konpanhia di seguru y enpregadu. Pa mas infurmason, vizita nos [website](http://www.mass.gov/dia) na <www.mass.gov/dia> o telefona *Public Information Office* (Gabineti di Infurmason Publiku) pa un *Lump Sum Brochure* (Panfletu).

SERBISUS DI REABILITASON VOKASIONAL

Serbisus di Reabilitason Vokasional (VR) e ka mediku y podi ser presizu pa konpu enpregadu pa un enpregu dretu ku salario ekiparadu ku kel ki el sta ganhaba antis di el da pankada.

Serbisus podi inklui avaliason di kapasidadi di trabadjador asidentadu, testi vokasional, konsedju o guia, mudansa na lukal di trabadju, y/o asistensia pa atxa enpregu/treinu formal.

Benefisio di retorna un trabadjador asidentadu pa trabadju ku se patron, ker seja na trabadju lebi o pa modifikason di lukal di trabadju o ora di trabadju, ta ser konsideradu un midjora na historia di konpensason di trabadjador y un mudifikason di valor di seguru. M.G.L. c. 152, § 75B, konformi kresentadu pa c. 572, § 58 pa Leis di 1985, ta proibi un patron na Massachusetts di despidi, nega kontrata, torna kontrata, o promovi o di otu manera diskrimina kontra un pesoa difisienti kualifikadu pamodi se difisiensia. Favor di vizita nos pagina na interneti (*website*) na <www.mass.gov/dia> o telefona pa Gabineti di Infurmaso Publiku (Public Information Office) pa un Panfletu di VR.

MIDJOR MANERA DI REDUZI BUS DISPEZA DI SEGURU DI KONPENSASON DI TRABADJADOR

Objetivu Pre-Perda

Maior parti di pankada podi ser ivitadu antis di es kontisi. Kes li e alguns kuza ki bu podi fazi pa ivita pankada na bu konpanhia:

MIDIDA 1 - INFURMASON

Midjor manera di reduzi pankada y duensa na lukal di trabadju e stablesi un prugrama extensu di infurmason sobri seguransa y saudi y treinu. Prugramas di prevenson dizenhadu pa treinabu y treina bus empregadus pa rekunhesi, ivita y previni kondison di trabadju ki ta poi seguransa y saudi na prigu ten susesu na reduson di pankada y duensa y tanbé na aumentu di produtividadi.

Gabineti di Seguransa di DIA (*Office of Safety*) e responsavel pa kriason y supervizion di prugramas di infurmason y treinu di empregadus y patron pa rekunhesi, ivita y previni kondison di trabadju ki ta poi seguransa y saudi na prigu. Otus responsabilidadiis ta inklui konsedja patron y empregadus sobri prublemas di seguransa na ambienti di trabadju pa kunpri obrigason. DIA ta da fundu pa kandidatu kualifikadu baziadu na un prusesu konpetitivu di seleson inisiadu ku Pididu di Resposta (*Request For Response - RFR*). Pa mas infurmason sobri es prugramas y prugrama di fundu di seguransa, favor di vizita nos pagina na interneti (*website*) na <www.mass.gov/dia> o kontata:

Office of Safety
Department of Industrial Accidents
600 Washington St., 7th Floor
Boston, MA 02111
1-800-323-3249, ext. 387

MIDIDA 2 - KUMITÉS DI SEGURANSA DI DIRESON Y TRABADJADORIS DJUNTU

Un ingredienti isensial pa reduzi pankada y duensa e kriason di un kumité di seguransa di trabadjadoris y direson djuntu na lukal di trabadju. Es kumité ta propursionta un lugar sistematicu pa identifika y korigi priokupason di saudi y seguransa na lukal di trabadju. Partisipason y involvimentu di trabadjador e fundamental pa susesu di kualker prugrama okupasional di Saudi y seguransa.

Si bu mostra bus empregadu ki bu ta priokupa ku ses seguransa, es ta fazi esforsu extra pa garanti ki bu konpanhia e un lugar di trabadju sen prigu.

Objetivu Pos-Perda

Dipos di kontisi un pankada o duensa, ten kuzas ki bu podi fazi ki ta bai afeta bus kustu di seguru di konpensason di trabadjador.

MIDIDA 1 - ATENSON MEDIKU

Kuandu un empregadu sufri un pankada o duensa, mas importanti e pruporsiona atenson mediku razuavel y nesesario logu ki pusivel. Un empregadu asidentadu o duenti ten direitu a kuidadu mediku apropiadu y razuavel, inkluzivi konsulta ku dotor, serbisus di hospital, ramedi reseitadu, etc. Ku exseson di primeru konsulta di empregadu, ki un patron podi iziji pa ser el ta marka ku dotor di se preferensia, trabadjador ten direitu di skodji se dotoris pa tratamentu y di muda un bez. Atenson mediku y rapidu podi reduzi inkapasidadi di empregadu di longu-prazu y bu kustu di seguru ta fika baxu.

MIDIDA 2 – RELATÓRIO DI PANKADA

Prienxi tudu formularios ki bu mesti konpleta y notifika bu konpanhia di seguru di tudu pankadas y duensas. Si empregadu fika inkapasitadu y ka podi ganha se salario duranti sinku, o mas, dia konpletu o parsial pa kalendario, bu mesti notifika DIA pa Formulario 101 - Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (*Employer's First Report of Injury or Fatality - Form 101*). Lenbra ki bu ta ser multadu si bu ka prienxi formulario sertu y dentu di prazu.

Bu debi notifika ajustador di konpanhia di seguru y da-l tudu dokumentu ki el mesti, pa rekursu ser prosesadu sen demora dentu di razuavel.

MIDIDA 3 - INFORMASON

Fika en kontatu ku empregadu, ajustador, profisional di saudi y otus parti involvidu. Fika ku kopia di tudu dokumentu y da empregadu un kopia.

MIDIDA 4 – VOLTA PA TRABADJU

Un manera di maior impurtansia pa reduzi bus kustus di konpensason di trabadjador e pa bu trazi empregadu di volta pa trabadju. Mudifikasiun di trabadju o instrumentu podi djuda empregadu volta pa trabadju logu ki pusivel y djuda previni pankada na futuru.

LEI DI MERKANUS KU INKAPASIDADI (AMERICANS WITH DISABILITY ACT -ADA)

Un patron ka podi pergunta un kandidatu sobri se pasadu di konpensason di trabadjador antis di el faze-1 un oferta kondisional di enpregu.

Dipos di fazi un oferta kondisional di enpregu, un patron podi pergunta sobri pasadu di konpensason di trabadjador na un kuestionario o izami mediku ki ta izijidu di tudu kandidatu na mesmu kategoria di trabadju.

Un patron ka podi iziji un kandidatu di fazi un izami mediku pur kauza di resposta di un inkeritu mediku (kontrario di rezultadu di un izami mediku) ki informa di un pankada anterior relasionadu ku trabadju, a non ser ki tudu kandidatus na mesmu kategoria di trabadju ten ki fazi kel izami.

Pa un trabadjador asidentadu ser protejidu o nau pa Lei di Merkanus ku Inkapasidadi (*Americans With Disabilities - ADA*) ta dependi si es pesoa ta kualifika pa difinison di ADA di un "individu ku inkapasidadi" y "individu kualifikadu ku un inkapasidadi."

Só pamodi un empregadu dadu benefisios di konpensason di trabadjador o dadu valor altu di inkapasidadi di konpensason di trabadjador, ka ta establesi automatikamenti ki es pesoa sta protejidu pa ADA.

Da entrada na un rekursu di konpensason di trabadjador ka ta inpidi un trabadjador asidentadu di da kexa sob ADA. Klauzulas di "Exklusividadi" na leis di studu di konpensason di trabadjador ta bani tudu otus reparason relasionadu ku un pankada ki dja resebi konpensason pa sistema di konpensason di trabadjador. Mas, es klauzulas ka ta proibi un individu kualifikadu ku un inkapasidadi di da entrada a un kexa di diskriminason na Komison di Igualdadi na Trabadju (*Equal Employment Opportunity Commission - EEOC*) o di entra un prusesu sob ADA si EEOC pasa-l un karta di "direitu pa prusesa (*right to sue*)".

Lei di Merkanus Ku Inkapasidadi ta proibibu di fazi un kandidatu potensial izami fiziku o mediku a non ser ki dja bu ofere-se-l un empregu. Lenbra ki e ilegal diskrimina kontra pesoas ku inkapasidadi. Pa mas infurmason sobri ADA, favor di telefona pa Komison di Igualdadi na Trabadju (*Equal Employment Opportunity Commission - EEOC*) na 1-800-669-4000 o Gabineti di Massachusetts pa Inkapasidadi (*Office on Disability*) na (617) 727-7440.

ALGUNS PERGUNTAS KI PATRONS TA FAZI XEU

P: Modi ki lei di konpensason di trabadjador ta difini un empregadu?

M.G.L. c. 152, § 1 (4) ta deklara ki un pregadu e "tudu pesoa ki sta a serbisu di otu sob kualker kontratu, expresu o subintendidu, oral o skritu." Exseson ta inklui ma ka ta limita:

Marinherus na kumersio na estrada fora o na strangeru;

Vendedoris di imobiliaria o bens di konsumu ki ta trabadja na bazi di kumison , o na bazi di konpra/venda, sen ser na un loja di venda di retalhu, (ku un kontratu iskritu ki ta deklara ki es ka e tratadu suma un empregadu dibaxu di lei di taxa/inpostu federal);

Kondutoris di taxi ki ta aluga ses taxi na bazi di un kota sen relason ku tarifa ki es kobra (y ki ka e tratadu suma un empregadu dibaxu di lei di taxa/inpostu federal);

Pesoas na kumersio estrada fora/na strangeru ki sta kubertu pa lei federal pa konpensason di pankada o morti.

P: Modi ki DIA ta difini un kontratador indipendent y es debi sta kubertu pa apolisi di konpensason di trabadjador?

Un di nos adivogadu ta respondi perguntas sobri kubertura di kontratador indipendent. Favor kontata nos Unidadi Legal na 617-727-4900, ext. 423 pa papia ku un adivogadu.

P: Undi ki 'N ta konsigi un Formulario 101- Prumeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi (Employer's First Report of Injury or Fatality - Form 101)?

Formularios di DIA ta ranjadu na bu konpanhia di seguru, na website di DIA na <www.mass.gov/dia> o bu podi telefona pa Gabineti di Infurmason Publiku (*Public Information Office*) na 1-800-323-3249, ext. 470 y pidi pa es mandabu un pa koreio o pa e-mail.

Tanbé bu podi sina pa bu podi prienxi formularios na komputador. Bai na nos website na <www.mass.gov/dia> y djobi pa un link "*Filing Your Workers' Compensation Claim On-line.*"

Favor di Nota: Tudu formularios di DIA podi ser fotokopiadu. Tudu formulario mandadu pa koreio mesti ten asinatura original (ka podi ser kopia).

P: 'N sta kumesa un negosio y 'N mesti seguru di konpensason di trabadjador. Kuzé ki 'N ta fazi?

Bu podi ranja seguru atravez di un agenti o koretor ki ta trata di seguru pa negosio o diretamenti di un seguradora. Pa mas infurmason, telefona pa Eskitorio di Inspeson y Valor di Konpensason di Trabadjador (*Workers' Compensation Rating and Inspection Bureau*) (617) 439-9030.

P: Mi e donu di un negosio. Uniku pesoa ki ka trabadja ku mi e nha mudjer (o kualker parenti). 'N mesti seguru di konpensason di trabadjador?

Sin. Menbrus di familia debi ser kubertu pa seguru di konpensason di trabadjador mesmu ki só es ki ta trabadja pa konpanhia.

P: Mi e un administrador di konpanhia, proprietario uniku di un korpurason. 'N ten dos enpregadu ta trabadja pa mi. 'N sabi ki 'N mesti seguru di konpensason di trabadjador pa nhas enpregadu, ma 'N ten ki kubri nha kabesa?

Nau. Na dia 25 di Julhu di 2002, un mudansa na lei di konpensason di trabadjador entra en vigor pa permiti administradoris di konpanhia ki for donu di pelu menus 25% di konpanhia di fika izentu di kubertura di konpensason di trabadjador pa ses kabesa. Kes administrador di konpanhia podi entra ku un Formulario 153-Deklarason di Izenson pa Sertus Administradoris o Diretoris di Konpanhia (*Affidavit of Exemption for Certain Corporate Officers or Directors - Form 153*) ku DIA pa izenta ses kabesa. Es mudansa ka ta afeta obrigason ki tudu patron ten di kubri ses enpregadu ku seguru di WC.

P: Ami e donu di un negosio fora di Massachusetts y 'N foi kontratadu pa fazi un trabadju na Massachusetts. 'N mesti ranja un apolise di konpensason di trabadjador na MA?

Bu ten obrigason di kubri bus enpregadu ku benefisios di konpensason di trabadjador sob lei di Massachusetts. Bu ka mesti kunpra un apolise stritamenti pa Massachusetts já ki bu kubertura di WV na Massachusetts sta inkluidu na Kapitulo 3A. Anotason dentu di apolise ki "tudu stodus sta kubertu" o algu parsidu ka ta setadu.

P: Ami e un patron, y 'N ten un pergunta sobri mudifikasiun di experiensia pa nha negosio?

Telefona Workers' Compensation Rating and Inspection Bureau na (617) 439-9030.

P: Ami e un patron; ken ki podi respondi un pergunta sobri avaliason di nha seguru di konpensason di trabadjador?

Telefona DIA Assessment Office na (617) 727-4900, ext. 578

P: Kantu tenpu dipos di un empregadu di meu da pankada na trabadju ki konpanhia di seguru debi respondi?

Konpanhia di seguru ten 14 dia pa kalendario kontadu di data kes resebi un Formulario 101 - Primeru Relatorio di Pankada o Fatalidadi - (*Employer's First Report of Injury or Fatality - Form 101*) pa manda empregadu un xeki y un Formulario 103 - Avizu di Pagamentu - (*Insurer's Notification of Payment - Form 103*); o si es tensiona kontesta rekursu, manda karta registadu ta rekuza konpensason via un Formulario 104 - Avizu di Rekuza di Konpanhia di Seguru (*Insurer's Notification of Denial - Form 104*).

P: 'N mesti substitui un empregadu ki da pankada o sufri un duensa okupasional y sta ta koleta konpensason di trabadjador; 'N ten ki guarda lugar pa kel empregadu?

A non ser ki un kontratu di sindikatu/union o kontratu individual ta obriga, un patron ka ten ki guarda trabadju di un empregadu asidentadu enkuantu el ka podi trabadja pamodi asidenti o duensa okupasional. M.G.L. c. 152, § 75A ta iziji ki patrons da tratamentu di preferensia pa torna kontrata un trabadjador asidentadu kandu el stiver pronto pa volta pa trabadju, desdi ki patron ten un trabadju ki kel empregadu e kapaz di fazi. M.G.L. c. 152, § 75B ta iziji ki patrons fazi tudu akumodason razuavel pa tudu algen ki kualifika komu defisienti sob lei M.G.L. c. 151B.

P: Kuzé ki patrons debi fazi pa garanti ki empregadus ten kunhesimentu di kubertura di seguru y/o otu infurmason relasionadu?

Tudu patron ten di publika un AVIZU PA ENPREGADUS na un kuadru di avizu na un aria publiku apropiadu dentu di konpanhia skritu na Ingles y otus linguas apropiadu. Es avizu, ki sta disponivel na nos *website* na <www.mass.gov/dia>, na tudu eskritorios di DIA y inkluidu nes panfletu, debi ser konpletadu na totalidadi y ta indika konpanhia di seguru, enderesu, nunbru di apolise, y pesoa pa kontata na ora di informa sobri pankadas y incidentis. Tudu kel e infurmason publiku y debi sta pronto y disponivel pa kualker pesoa ki meste-l. Patron ki dexa di da ses empregadu es infurmason, ta fika sujeitu a un multa pa violason di lei. Ten tanbé un spasu na avizu pa inklui un prufisional di saudi dezignadu pa tratamentu inisial dipos di un pankada.

P: Komu un patron, ki direitus ki 'N ten duranti prusesu di rekursu?

Enkuantu konpanhia di seguru e konsideradu por lei parti interesadu duranti prusesu di rekursu, patron ta resebi avizu pa un konsiliason, Audiensia, Konferensia pa *Lump Sum* o kualker formalidadi ki ta involvi falta di patron (M.G.L. c. 152 § 28). Bu ten di konparesi tudu formalidadi § 28 Falta Intensional di Patron. Bu ten direitu, komu patron, di konparesi na formalidadis di Konsiliason, Konferensia y/o Audiensia; mas, bu ka podi partisipa a non ser ki bu xomadu komu tistimunha. Pa es fin, nu ta rekomenda pa bu guarda arkivu ben dokumentadu di tudu asidenti y relatorio inkluzivi nomis di tistimunha. Si bu tiver kualker infurmason pertinenti relasionadu ku kualker rekursu, bu debi informa konpanhia di seguru.

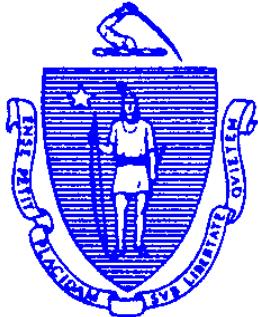
P: Si un di nhas empregadu uza lukal di nha konpanhia pa fazi trabadju puramenti pesual, mesmu asin el podi pidi benefisios di WC si el da pankada?

Si kuza ki el staba ta fazi era puramenti pesual, pruvavelmenti el ka podi pidi benefisios sob bu apolise di konpensason di trabadjador. Ma si fladu ki uzu di bu konpanhia era parti di se konpensason di trabadju, podi fladu ki pankada foi relasionadu ku empregu y asin kubertu pa konpensason di trabadjador.

- P:** ‘N ten ki fazi un relatorio trimestral (*Employer's Quarterly Report - Form 102*)?
Nau. Prienximentu des formulario dja ka mestedu mas.
- P:** ‘N mesti un OSHA Log 300; modi ki ‘N ta konsigi un?
Telefona pa OSHA na Boston (617) 565-9860 o vizita ses website na <www.osha.gov>.

Pa mas "Perguntas Fetu Ku Frekuensia" favor vizita nos website na <www.mass.gov/dia>.

**AVIZU
PA
ENPREGADUS**

**AVIZU
PA
ENPREGADUS**

**The Commonwealth of Massachusetts
DEPARTMENTU DI ASIDENTI INDUSTRIAL**

600 Washington Street, Boston, Massachusetts 02111
617-727-4900 - <http://www.mass.gov/dia>

Konformi rikizitu di Massachusetts General Law, Chapter 152, Sections 21, 22 & 30, kel li e pa notifikabu ki mi (nos) ta fazi pagamentu pa nos enpregadus asidentadu pa kapitulo mensionadu di riba pa seguru ku:

NOMI DI KONPANHIA DI SEGURU

ENDERESU DI KONPANHIA DI SEGURU

NUMBRU DI APOLISE

DATAS EM EFEITU

NOMI DI AGENTI DI SEGURU

ENDERESU

TELEF #

PATRON

ENDERESU

REPREZENTANTI (SI TEN) DI PATRON PA KOMPENSASON DI TRABADJADOR DATA

TRATAMENTU MEDIKU

Konpanhia di seguru nomiadu di riba ten obrigason di na kazu di danu pesual ki kontisina, o pur kauza di trabadju, di da serbisus mediku y di hospital adekuadu y razuavel di akordu ku stipuladu pa Lei di Konpensason di Trabajador (*Workers' Compensation Act*). Enpregadu asidentadu debi resebi un kopia di Prumeru Relatorio di Pankada. Enpregadu podi skodji se propi dotor. Seguru ta paga kustu di sirbisus di tratamento pa dotor, si tratamento for nesesario y razuavelmenti ligadu ku pankada na trabadju. Na kazu ki mesti tratamento di hospital, enpregadus ta fika asin notifikadu ki konpanhia di seguru dja ranja hospital pa tal tratamento na

NOMI DI HOSPITAL

ENDERESU

PA SER PUBLIKADU PA PATRON

Infurmason Publiku

Lei di Konpensason di Trabadjador (*Workers' Compensation*) e konplikadu; pur isu, tudu prusesu pa da entrada a un rekursu podi fazi konfuzon. Es panfetu debi respondi maioria di bus perguntas baziku. Si bu mesti mas infurmason, telefona pa kualker di nos eskritorio regional o contata nos Gabineti di Infurmason Publiku (*Public Information Office*); dentu di Massachusetts, telefona pa nunbru di grasa: 1-800-323-3249, ext. 470. Fora di Massachusetts, telefona pa 617-727-4900, ext. 470. Bu podi konsigui mas infurmason si bu vizita nos pagina na interneti (*website*) <www.mass.gov/dia>.

TDD (so pa algen ku difikuldadi di obi): 1-800-224-6196

Gabinetis Regional di DIA (*DIA Regional Offices*):

Boston: (617) 727-4900; **Fall River:** (508) 676-3406; **Lawrence:** (978) 683-6420;
Springfield: (413) 784-1133; **Worcester:** (508) 753-2072

COMMONWEALTH OF MASSACHUSETTS, DEPARTAMENTU DI ASIDENTI INDUSTRIAL

MANUAL DI KONPENSASON DI TRABADJADOR FETU PA PATRON foi publikadu pa *Massachusetts Department of Industrial Accidents*, 600 Washington St., 7th Floor, Boston, MA 02111 – **Febreru di 2008 - Inprimidu na papel resikladu.**